Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1789

Vragen van het lid **Karabulut** (SP) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het bericht dat een grootmoeder is beboet omdat ze op haar kleinkinderen paste* (ingezonden 3 maart 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Klijnsma** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 1 april 2015).

Vraag 1
Wat vindt u van het bericht dat een bijstandsgerechtigde is beboet omdat ze op haar kleinkinderen paste?[1]

Antwoord 1
De Participatiewet is gedecentraliseerd aan colleges van burgemeester en wethouders. Ik kan mij dan ook niet mengen in individuele zaken. Het betreft hier een kwestie tussen een gemeente en een bijstandsgerechtigde.
In het algemeen geldt dat grootouders natuurlijk op hun kleinkinderen mogen passen als zij een bijstandsuitkering ontvangen. Daarbij staat voorop dat het primaire doel van de bijstand is, het weer zelf kunnen voorzien in de noodzakelijke kosten van het bestaan. De oppaswerkzaamheden mogen dan ook niet in de weg staan van het vinden en accepteren van werk.
In dit kader is het van belang op te merken dat er een verschil is tussen af en toe op de kleinkinderen passen of zoveel op de kleinkinderen passen dat dit als werk kan worden beschouwd. De bijstandsgerechtigde dient dan ook te allen tijde te melden als zich feiten en omstandigheden voordoen waarvan redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op het recht op bijstand. Dit is de zogenaamde inlichtingenplicht. Het is aan gemeenten om in het individuele geval en de individuele omstandigheden te oordelen of oppasactiviteiten gevolgen hebben voor het recht op bijstand. Ik vertrouw erop dat gemeenten hier een gedegen afweging over maken.

Vraag 2
Bent u het met de Dienst Werk en Inkomen van de gemeente Amsterdam eens dat het oppassen op de kleinkinderen kan worden gezien als geld waardeerbare arbeid? Zo ja, waarom?

[1] http://www.npo.nl/de-monitor/01-03-2015/KN_1667489

ah-tk-20142015-1789
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

Antwoord 2
Zoals gesteld in het antwoord op de eerste vraag, ga ik niet in op het individuele geval waar u naar vraagt. Daarbij is in deze zaak hoger beroep ingesteld.
Als het gaat om het begrip «op geld waardeerbare arbeid» verwijs ik naar de uitspraken hierover door de hoogste rechter, de Centrale Raad van Beroep. In 2011 heeft de Raad geoordeeld dat in de toen voorliggende zaak oppaswerkzaamheden gelet op de aard, de omvang, de duur en het structurele karakter daarvan, als op geld waardeerbare arbeid moest worden aangemerkt.[2] Hieruit volgt dat de aard, duur en omvang van de werkzaamheden en of deze al dan niet structureel zijn, bepalen of er sprake is van op geld waardeerbare arbeid. Dat is ook het geval bij werkzaamheden die in de huiselijke/familiaire sfeer (kunnen) plaatsvinden. Het is aan de gemeente om in individuele gevallen te beoordelen of er gevolgen zijn voor de bijstand.

Vraag 3
Vindt u het een wenselijke situatie als opa's en oma's die in de bijstand zitten niet meer op hun kleinkinderen mogen passen? Deelt u de mening dat bijstandsgerechtigden bij de sociale dienst moeten melden als ze op hun kleinkinderen passen?

Antwoord 3
Zie het antwoord op vraag 1.

Vraag 4
Welke wettelijke basis is er voor het aanmerken van oppassen op de kleinkinderen als werkzaamheden? Hoe verhoudt dat zich tot bijvoorbeeld vrijstelling van de sollicitatieplicht vanwege een nekhernia?

Antwoord 4
Zoals gesteld in het antwoord op vraag 2 bepalen de aard, omvang en duur van werkzaamheden of er sprake is van op geld waardeerbare arbeid. Af en toe oppassen op de kleinkinderen zal doorgaans geen gevolgen hebben voor de bijstandsuitkering van grootouders. Een vrijstelling van de sollicitatieplicht verandert niets aan de inlichtingenplicht die geldt voor bijstandsgerechtigden. Alle feiten en omstandigheden die zich voordoen en waarvan redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op het recht op bijstand, dienen gemeld te worden bij de gemeente.

Vraag 5
Hoe past het beboeten van grootouders die op de kleinkinderen letten, in de kabinetsvisie op de participatiesamenleving?

Antwoord 5
In de beantwoording van bovenstaande vragen heb ik reeds aangegeven dat bijstandsgerechtigden uiteraard op hun kleinkinderen kunnen passen. Dit vind ik een groot goed dat past bij een betrokken samenleving. Dat sluit echter niet uit dat mensen die beroep doen op de bijstand naast rechten ook plichten hebben. Bijstandsgerechtigden moeten er alles aan doen om zo snel mogelijk weer onafhankelijk te worden van deze voorziening. Als zij niet voldoen aan de inlichtingenplicht of andere verplichtingen, dan is het logisch dat daar gevolgen aan worden verbonden met inachtneming van individuele omstandigheden. Maatregelen en sancties zijn van belang om de solidariteit en houdbaarheid van de sociale zekerheid te waarborgen.

Vraag 6
Deelt u de mening dat de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving leidt tot disproportioneel harde straffen? Zo ja, komt er een aanpassing? Zo nee, waarom niet?

---

[2] Centrale Raad van Beroep, 12 april 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BQ2056

Antwoord 6
De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft in zijn brief van 16 december 2014 aan de Tweede Kamer aangegeven dat door een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep aanpassing van de Fraudewet, de socialezekerheidswetten en het Boetebesluit socialezekerheidswetten noodzakelijk is.[3] Op 9 februari heeft de Minister de Tweede Kamer geïnformeerd over de planning van de aanpassing van wet- en regelgeving.[4]

[3] Kamerstuk 17 050, nr. 495
[4] Kamerstuk 17 050, nr. 497